

(savivaldybė, mokykla)

_____ klasės (grupės) mokinio(-ės)

(vardas ir pavardė)

MUZIKA

MUZIKINĖS KULTŪROS PAŽINIMO IR MUZIKINIO RAŠTINGUMO TESTAI

Mokyklinio brandos egzamino užduotis
(pagrindinė sesija)

2008 m. birželio 12 d.

Trukmė – 2 val. (120 min.)

NURODYMAI

- Egzamino užduotis sudaryta iš 2 dalių: muzikinės kultūros pažinimo testo ir muzikinio raštingumo testo.
- I dalis – muzikinės kultūros pažinimo testas sudarytas iš 6 užduočių, kiekvienai iš jų skirta viena muzikos kūrinio ištrauka. Ištraukos skambėjimo tvarka nurodyta užduotyje. Atlikdami užduotis su pateiktais atsakymų variantais, jūsų nuomone, teisingus atsakymus žymėkite apveddami atitinkamas raides. Jeigu savo pasirinkimą keičiate, perbraukite ankstesnį ir aiškiai pažymėkite kitą pasirinktą atsakymą.
- II dalis – muzikinio raštingumo testas sudarytas iš 5 klausimų. 2 klausimas pateikiamas 2 variantais (**A** ir **B**). Jūs turite pasirinkti **vieną iš jų** ir atlikti užduotį, tačiau galite atlikti ir abu variantus: bus įskaitytas tas, už kurį gausite daugiau taškų.
- Nerašykite vertintojams skirtose vietose. Atlikdami užduotis galite naudotis pieštuku ir trintuku, tačiau galutinius atsakymus užrašykite **mėlynai rašančiu** rašikliu. **Vertinami tik rašikliu pažymėti ar parašyti atsakymai.**

VERTINIMAS TAŠKAIS

Egzamino I dalies (kūrybinės užduoties) taškų suma, padauginta iš 5	Egzamino II dalies taškų suma		TAŠKŲ SUMA
	Muzikinės kultūros pažinimo testas	Muzikinio raštingumo testas	
100	70	30(34)	200(204)

Vertinimo komisijos pirmininkas _____

(parašas, vardas ir pavardė)

Vertintojai: (I) _____

(parašas, vardas ir pavardė)

(II) _____

(parašas, vardas ir pavardė)

I. MUZIKINĖS KULTŪROS PAŽINIMO TESTAS

1 uždutis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės fragmentas iš Moriso Ravelio „Bolero“ (du kartus su 10 sek. pauze). Jam nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1. Moriso Ravelio „Bolero“ net 169 kartus pasikartoja vis ta pati dviejų taktų ritminė frazė. Ji be paliovos skamba ir girdėtoje kūrinio ištraukoje. Pažymėkite, kuriame iš pateiktų pavyzdžių užrašytas šis ritmas:

A $\frac{3}{4}$

B $\frac{4}{4}$

C $\frac{3}{4}$

(3 taškai)

2. Koks simfoninio orkestro mušamasis instrumentas groja pasikartojančią ritminę frazę?

- A mažasis būgnas   C kastanjetės
B timpanai   D ksilofonas

(2 taškai)

3. Kompozitorius Šarūnas Nakas apie Moriso Ravelio „Bolero“ rašo: „Nors (kūrinio) tempas ir ritmas nesikeičia, muzika nuolat auga, keičia spalvas, darosi vis jausmingesnė ir paveikesnė“. Girdėtame fragmente ryškiai atsiskleidžia bene pagrindinė kūrybinė priemonė, kurią panaudojo Morisas Ravelis, siekdamas tokio muzikos poveikio. Kokia ji?

- A Melodija papildyta intonaciniais šuoliais ir pobalsių polifoniškumu.
B Derminiai kontrastai nuolat gretinant mažorą ir minorą.
C Nuoseklus ir nenutrūkstamas dinaminis augimas.
D Labai ryškūs kontrastai tarp atskirų epizodų, kai sodrų orkestro *tutti* keičia skaidrus polifoninis atskirų orkestro grupių skambėjimas.

(2 taškai)

4. Kuriai muzikos stilistinei epochai priskirtumėte Moriso Ravelio „Bolero“, kurio fragmentą girdėjote?

- A viduramžiams
B renesansui
C barokui
D klasicizmui
E romantizmui
F XX a.

(2 taškai)

5. Prancūzų kompozitorius Morisas Ravelis, stilizuodamas ir išplėtodamas ispanų liaudies šokį, sukūrė šokio spektaklį „Bolero“ ir paskyrė jį garsiai rusų šokėjai Idai Rubinštein. Kuris iš žemiau išvardytų garsių ne ispanų kilmės kompozitorių taip pat kūrė ispaniško stiliaus muziką?

- A Edvardas Grygas
 B Francas Šubertas
 C Karlas Orfas
 D Žoržas Bizė

(2 taškai)

Taškų suma už 1-ą uždutį (0–11)			
--	--	--	--

2 uždutis

Susipažinkite su uždutimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės fragmentai iš trijų simfonijų: Liudvigo van Bethoveno Simfonijos Nr. 5 c-moll („Likimo“), Olivjė Mesiano Simfonijos „Turangalila“ ir Hektoro Berlioza „Fantastinė simfonija“. Fragmentus girdėsite du kartus su 3 sek. pauze tarp kiekvieno fragmento ir 10 sek. pauze prieš pakartojimą. Fragmentams nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1. Kokiai muzikos stilistinei epochai priskirtumėte kiekvieną iš simfonijų, kurių fragmentus girdėjote?

Liudvigas van Bethovenas Simfonija Nr. 5 c-moll („Likimo“)	Olivjė Mesianas Simfonija „Turangalila“	Hektoras Berlioza „Fantastinė simfonija“	Čia rašo vertintojai		
			I	II	III
A <i>klasicizmas</i>	A <i>klasicizmas</i>	A <i>klasicizmas</i>			
B <i>romantizmas</i>	B <i>romantizmas</i>	B <i>romantizmas</i>			
C <i>XX amžius</i>	C <i>XX amžius</i>	C <i>XX amžius</i>			

Taškai (0–3)			
---------------------	--	--	--

2. Laikantis tradicinio muzikos epochų skirstymo, surašykite chronologine tvarka (pradėdami nuo anksčiausiai sukurtos) žemiau išvardytas muzikos aukso lobyno simfonijas.

Francas Šubertas. „Nebaigtoji simfonija“
 Igoris Stravinskis. „Psalmių simfonija“
 Jozefas Haidnas. „Atsisveikinimo simfonija“

1. _____
 2. _____
 3. _____

(2 taškai)

3. Žemiau esančiame tekste įrašykite simfonijos žanrui apibūdinti tinkančius žodžius bei sąvokas, pasirinktus iš pateiktos lentelės. (Tekste skaičiumi nurodyta, iš kurios lentelės skilties reikia rinktis.)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
XIII–XVI	trys	sonatos	panašumo	lyrinės
XVI–XVII	keturios	variacijų	kontrasto	epinės
XVIII–XX	dvi	rondo	nuolatinio pasikartojimo	programinės

Čia rašo vertintojai

I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

Simfonija – svarbiausias (1) _____ amžių simfoninės muzikos žanras. Klasicistinę simfoniją sudaro (2) _____ dalys. Pirmoji simfonijos dalis dažniausiai grindžiama (3) _____ forma. Simfonijos dalys gretinamos (4) _____ principu. Keičiantis epochoms simfonijos žanras kito. Kompozitorius Hektoras Berliozas, sukurdamas „Fantastinę simfoniją“, pakeitė simfonijos sampratą – pradėtos kurti (5) _____ simfonijos.

Taškai (0–5)			
--------------	--	--	--

4. Kuriam iš žemiau išvardytų muzikos žanrų yra gimininga simfonija?

- A kvartetui
- B operai
- C kantatai
- D rapsodijai

(2 taškai)

Taškų suma už 2-ą užduotį (0–12)			
----------------------------------	--	--	--

3 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės Dalios arijos fragmentas iš Balio Dvariono operos „Dalia“ (du kartus su 10 sek. pauze). Jam nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 4 min. užduočiai baigti.

1. Pažymėkite, kas atlieka šį arijos fragmentą:

- A altas ir styginių kvartetas
- B tenoras ir kamerinis orkestras
- C mecosopranas ir pučiamųjų orkestras
- D sopranas ir simfoninis orkestras

(2 taškai)

2. Kuriuo dainavimo stiliumi atliekama girdėtoji arija?

- A Sprechgesang
- B liaudišku gerkliniu
- C Bel canto
- D džiaziniu

(2 taškai)

3. Kuris **vienas** iš šių apibūdinimų **netinka** kalbant apie girdėtą balsą:

- A Tai aukščiausio diapazono moters balsas.
- B Šis balsas atitinka violončelės registrą.
- C Šiam balsui būdinga koloratūra ir kantilena.
- D Šie balsai atlieka vieną iš mišraus choro partijų.

(2 taškai)

4. Kaip vadinamas garso išgavimo būdas dainuojant sučiaupus lūpas, netariant žodžių?

- A *mormorando*
- B *piccicato*
- C *tremolo*
- D *con legno*

(2 taškai)

5. Kuri iš šių dainininkių dainuoja tuo pačiu stiliumi kaip ir girdėtame Balio Dvariono operos „Dalia“ fragmente?

- A Violeta Riaubiškytė
- B Neda Malūnavičiūtė
- C Irena Milkevičiūtė
- D Veronika Povilionienė

(3 taškai)

Taškų suma už 3-ią užduotį (0–11)			
--	--	--	--

4 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės instrumentinio ansamblio atliekama lietuvių liaudies muzikos ištrauka (du kartus su 10 sek. pauze prieš pakartojimą). Jai nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 4 min. užduočiai baigti.

1.1. Pažymėkite, kokių lietuvių liaudies instrumentų ansamblis atlieka šią muzikos ištrauką:

- A balalaikų
- B cimbolų
- C kanklių
- D arfų

(2 taškai)

1.2. Atpažinkite ir pažymėkite, kurių instrumentų ansamblis skambėjo girdėtoje ištraukoje:

A

B

C

D

(2 taškai)

2. Kurie **du** lietuvių liaudies muzikos žanrai tradiciškai atliekami pritariant girdėtais instrumentais?

- A šokiai
- B raudos
- C dainos
- D raliavimai

Taškai (0–2)			
--------------	--	--	--

3. Kuriame iš šių aprašymų kalbama apie įrašė girdėtus instrumentus?

- A Į Lietuvą atkeliavo iš kaimyninių kraštų. Lietuvoje gavo ir kitų pavadinimų – Labanoro dūda, ūkas, kulinė su ūku.
- B Į Lietuvą šie instrumentai galėjo būti atvežti klajojančių muzikantų, greičiausiai čigonų. Stygos užgaunamos dviem mediniais plaktukėliais, rečiau pirštų galais.
- C Tai baltiškiosios kilmės instrumentas. Jo pavadinimą iš senovės baltų perėmė Baltijos finai, turintys giminingus instrumentus – suomia *kantele*, karelių *kandeleh*, estų *kannel*, šiam tipui priklauso ir šiaurės vakarų Rusijos *guslės*.

(3 taškai)

4. Kurie **trys** Lietuvos kolektyvai groja ir įrašė girdėtai instrumentais?

- A Dainų ir šokių ansamblis „Lietuva“
- B Pučiamųjų orkestras „Trinitas“
- C Senosios muzikos ansamblis „Banchetto Musicale“
- D Folkroko ansamblis „Žalvarinis“
- E Lietuvos šv. Kristoforo kamerinis orkestras
- F Skriaudžių kaimo kanklių ansamblis

Taškai (0–3)			
--------------	--	--	--

Taškų suma už 4-ą užduotį (0–12)			
----------------------------------	--	--	--

5 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės Stasio Vainiūno Koncerto fortepijonui ir orkestrui Nr. 3 fragmentas (du kartus su 10 sek. pauze). Jam nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1. Kuris apibūdinimas tinka skambėjusiai muzikai?

- A Fortepijono melodinė linija, pagrįsta besikartojančiu motyvu, nuosekliai kyla iki kulminacijos, kurios intensyvumą sustiprina banguojanti dinamika, sodrus orkestro pritarimas.
- B Fortepijonas ir orkestras derina dvi skirtingo pobūdžio liaudiškas melodijas. Taip pasiekiamas nuotaičių kontrastas, solisto ir orkestro žaismingo lenktyniavimo išpūdis.
- C Serijinė technika „konstruoja“ griežtas melodijos ir ritmo struktūras. Fortepijono tembras susilieja su sodria orkestro faktūra, kuri sustiprina niūrios įtampos kupiną nuotaiką.

(3 taškai)

2. Kurio dar lietuvių kompozitoriaus kūryboje svarbią vietą užima instrumentinio koncerto žanras?

- A Mikalojaus Konstantino Čiurlionio
- B Eduardo Balsio
- C Juozo Naujalio
- D Broniaus Kutavičiaus

(2 taškai)

3. Kuris kompozitorius buvo Stasio Vainiūno amžininkas ir panašaus kūrybinio stiliaus kūrėjas?

- A Juozas Naujalis
- B Česlovas Sasnauskas
- C Balys Dvarionas
- D Feliksas Bajoras

(2 taškai)

4. Kurie **du** žymūs Lietuvos atlikėjai groja šiuolaikinę lietuvių **fortepijoninę** muziką?

- A Petras Vyšniauskas
- B Petras Geniušas
- C Vytautas Juozapaitis
- D Birutė Vainiūnaitė
- E Vilhelmas Čepinskis

Taškai (0–4)			
--------------	--	--	--

Taškų suma už 5-ą užduotį (0–11)			
----------------------------------	--	--	--

6 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės fragmentas iš Johaneso Bramso „Vengrų šokio“ Nr. 1 g-moll (du kartus su 10 sek. pauze). Jam nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1.1. Pasiklausę kūrinio fragmento pažymėkite teiginį, tinkantį girdėtai muzikai:

- A muzika lyriška ir poetiška, nuoseklus ištisinio vystymo, su banguojančia siaurame diapazone melodijos linija.
- B muzika kontrastuojančių epizodų (lėto ir greito), šokio charakterio, imituojanti liaudies instrumentų griežimą, akcentuotos sinkopinės ritmikos.
- C muzika rimto, iškilmingo pobūdžio, būdingo taškuoto ritminio piešinio, primenančio didingą eiseną.

(3 taškai)

1.2. Skambėjusiame muzikos kūrinio fragmente girdime populiaraus Vengrijos romų (čigonų) liaudies šokio atgarsius. Koks tai šokis? Pažymėkite teisingą atsakymą.

- A polka
- B mazurka
- C čardašas
- D tango

(2 taškai)

2. Nuo XV a. Europoje plito romų muzika, kuriai susiliejus su vietinės muzikos tradicijomis susiformavo saviti kai kurių kraštų muzikos stiliai ir žanrai. Kuris iš žemiau išvardytų žanrų ir stilių **nebuvo** paveiktas romų muzikos? Pažymėkite teisingą atsakymą.

- A keltų baladės
- B ispanų flamenkas
- C vengrų verbunkošas
- D rusų buitinis romansas

(3 taškai)

3. Romai turėjo savo mėgiamus instrumentus: smuiką, cimbolus, klarnetą, kontrabosą, kartais gitarą. Kuriame paveiksle matote muzikuojančius romus?

(2 taškai)

4. Kuri populiari pramoginės muzikos grupė groja čigonišką muziką?

- A „Gipsy Kings“
- B „U2“
- C „AC/DC“
- D „Depeche Mode“

(3 taškai)

Taškų suma už 6-ą užduotį (0–13)			
---	--	--	--

II. MUZIKINIO RAŠTINGUMO TESTAS

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės fortepijoninio kūrinio fragmentas (du kartus su 10 sek. pauze). Jam nuskambėjus antrą kartą, likęs laikas bus skirtas rašto darbui.

1.1. Kuriame pavyzdyje (A, B ar C) užrašyta skambėjusi muzika?

A

Adagio
p
cresc.
fp
tr

B

Presto
f

C

Allegro
p

(6 taškai)

1.2. Kurios **dvi** muzikinės sąvokos **nesusijusios** su ką tik skambėjusia muzika?

- A triolės   C akcentuotai
B lėtai   D dainingai

Taškai (0–4)			
--------------	--	--	--

TESTŲ VERTINIMAS

Užduotys	Maksimalus taškų skaičius	Vertintojų skirti taškai		
		I	II	III
I. Muzikinės kultūros pažinimo testas				
1 užduotis	11			
2 užduotis	12			
3 užduotis	11			
4 užduotis	12			
5 užduotis	11			
6 užduotis	13			
Taškų suma už muzikinės kultūros pažinimo testą	70			
II. Muzikinio raštingumo testas				
Taškų suma už muzikinio raštingumo testą	30 (A); 34 (B)			
Taškų suma	100 (A); 104 (B)			